

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, a hét főbb ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.
A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 289. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1913. december 16

Szegényügyi kurzus.*

Irta Saly László dr.

Igaz, igaz, a Tizenkettő mondta: „Nem illő, hogy az Isten igéjét elhanyagoljuk és az asztalról gondoskodjunk. Válasszatok tehát, testvérek, magatok közül hét jóhírnevű férfit, kik telve vannak Szentlélekkel és bölcseséggel, akikre ezt a dolgot rábizhatjuk. Mi pedig majd az imádsággal és az Ige szolgálatával foglalkozunk. És tetszett a beszéd az egész gyülekezetnek.“ (Apost. esel. 6., 2.) A diakonusok, a világi katolikusok dolga a szegények el látása, mondják az apostolok, mi papok csak fáradozzunk az Isten igéjének hirdetésében napestig. És ha választani kell a két tevékenység között, hogy lelkiileg neveljük, gondozzuk, irányítsuk-e embertársainkat, vagy anyagi segítséget juttassunk nekik s az alamizna kiosztásában segédkezzünk: akkor szent kötelességünk a lélek szolgálata mindenekelőtt, mert amennyire magasabb, értékesebb az emberi lélek a test fölött, annyival fontosabb az irgalmasság lelki cselekedete a segítségadásnál. Ha tehát minden időnk az igehirdetés foglalja le s szinte megszakadunk az apostoli munkában, akkor ne foglalkozzunk a szegénysegítéssel, egyszerűen adjuk oda adományunkat, főlegünket valamelyik megbízható jótékony egyesületnek, az ő dolguk, hogy ami jótévő szeretetünk melegét másokhoz elvigyék.

A kereszténység elején is így volt: az apostolok beszéde nyomán megnyiták a szívek és erszények,

* Az Egyházi Közlöny legutóbbi számából.

a diakonusok pedig az apostolok felügyelete s ellenőrzése mellett szétosztották természetben a befolyt alamizsnát, ingyenes ebéd és hasonló alakjában. Bár volna minden plébánián hét jóhírnevű férfi, vagy akárcsak kettő-három is, akik a templomban felállított Szent Antal és egyéb szegénysegítő perselyek tartalmát előzetes, lelkiismeretes tájékozódás után a szegények között kenyér, hus, tej, zsír, ruha és efajta ajándékokban kiosztanák. Bárcsak volna minden plébánián egy Szent Vince-konferencia és a nők részére hasonló szegényügyi szervezet. Bárcsak a plébániákon, szerzetházak hosszú folyosóin, kanonokok utcáján, püspökök udvarában soha senki pálinkafiának egy fillért se adnának pénzben kézbe.

Mennyi szép keresztény pénz jön be a templomok persejeiben a szegények számára s mennyi folyik el megint botorul a koldusok számára beszerzett aprópénztartó falakról.

Könyvvitel, számadás, célszerűség immár többé-kevésbé minden egyházi pénzkezelésnél tekintetbe jön, a szegények pénze eddig még törvényen kívül áll.

Krisztus Urunk parabolás asszonyai a napokban lámpást vettek a kezükbe s keresték mindenütt az elgurult keresztény pénzt; biztos, hogy valahol a szobában van, de éppen akkor nem találjuk, mikor nagy szükség van rá. Nálunk tengerpénz megy szegénysegítésre, de ha hirtelen kérdeznék, hová, mikor adtuk ki, nem tudnánk beszámolni. S ez nagy baj. Krisztus Urunk csakugyan azt mondta: ne tudja a bal-

kezed, mit tesz a jobb kezed; de ugyancsak ő mondta, hogy a világoosságunk tündököljön az emberek előtt, tehát a jótékonyosságunk is; nem mi az egyének, ne mi ragyogjunk nevezet szerint, de mindennél fényesebben ragyogjon a keresztény jótékonyosság glóriás alakja, jobban, mint a szimbolikus páholy szfinksze, jobban, mint a szakszervezeti vörös geniusz. Erre pedig igen szükséges, hogy tudjuk, lássuk, merre gurul, hová fut a keresztény felebaráti szeretet aranya. Ebből a szempontból jó volt, szükséges volt már néhány okos szót hallanunk a jótékonyosság helyes gyakorlásáról. Jó volt, tisztító, nagyseprűs takarítást végeznünk a szegénysegítés elvei, irányai körül.

Talán már igazságnak, lelkiismeretbeli kötelességnek ismeri ezentul mindenki, hogy a szegénynek fölöslegéből adnia kell. Azonos viszonyok között pedig annál hamarabb akad fölösleg, minél nagyobb a lemondó szeretet. Mert bizony a völgyeket csak a hegyek lehordásával lehet betölteni. Talán már lelkiismereti kérdést fogunk abból is csinálni, hogy a könnyelmű munkakerülést, iparszerű koldulást, pálinka-szenvedélyt nem támogatjuk saját anyagi hozzájárulásunkkal, viszont az érdemes szegényeket szívesen segítjük természetben nyújtott adományokkal. Legfőképpen pedig azokat a szegényeket, akik jobb sorsot érdemelnek, vagy már jobb napokat láttak és saját hibájukon kívül jutottak időleges zavarba. Az az elv is eléggé kidomborodott, hogy a szegények intézményszerű, állandó támogatása az állam és a községek

Karácsonyi és ujévi

ajándékoknak alkalmas Parfümkasetták, Manikür-készletek, Francia és Angol Parfümök

megérkeztek és kaphatók:

FARKAS ISTVÁN

Apolló drogériájában

Nagyvárad, Rimanóczy-palota Rákóczi-ut 7/b. Telefon 13-02.

feladata inkább, míg a pillanatnyi segítség inkább az alkalmazkodni tudó, gyorskezü magánjótékonyág természetének felel meg. Ilyenféle elméleti gondolatokat hallottunk a szegényügyi tanfolyamon.

De az elméleti kérdések fejtegetésén s a gyakorlati ügyes utmutatásokon fölül emelkedett az a gondolat, hogy a szegénysegítéshez legfőképpen lélek kell. A szegényekhez alázkodó, az elkeseredettekkel együtt érző, szelíd, türelmes, hősi lelkület. Aki ehhez nem ért, annak nincs fogalma a szegénygondozásról. Hallottunk a tanfolyamon férfiakat, nőket, amint előadták szegényügyi tapasztalataikat. Ok azt hitték, hogy az érdekes előadásokat, a felhozott példákat élvezték oly mohón, pedig mi az előadók nemes, gyengéd lelkét éreztük meg, mikor egyes esetekben láttuk, mekkora finomsággal álltak szóba a senkikkel és menyire testvér módjára bántak velük. A kutyának is dob ennivalót a gazdája — mondotta valamikor Jézusnak a galilei asszony; — aki alimizsnát vet a szegénynek, nyomorultnak, az még nagy dolgot nem cselekedett, de aki résztvevő, irgalmas szeretetével a szívét osztja meg szenvedő embertársával, az a felebarát.

Azt mondta a minapában egyik budapesti plébános: Ha Szent Péter látná, hogy én csak az irodában ülök és iratokat másolok, aligha ismerné föl bennem a lelkipásztor

utódját, viszont pedig gondolkodjunk rajta, lehetséges-e hogy tisztán az Isten igéjének hirdetésével, szeretetvendégség nélkül tudnók-e eredményesen hirdetni a szegényeknek az evangéliumot?

Telepítsük le tehát a szegényeket magunk körül, ebédeztessük meg öt árpakenyérrel és két hallal, mert bizony elpártolnak tőlünk a nyomoruság hosszú útján.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 15.

Beöthy Pál az ülést háromnegyed 11 órakor nyitja meg s bemutatja *Szilágymegye* feliratát, hogy a nem magyar honosok házában földtulajdont ne szerezhessenek; *Torda-Aranyosmegye* feliratát a községi takarékpénztárak törvényhozási uton való rendezése végett; *Kolozsvár* közönségének feliratát a fegyvergyakorlatoknak április és szeptember hónapokban leendő megtartása iránt; az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének kérvényét, kivánalmait; a díjnokok egyesületének kérvényét lakbér megadása végett.

Niamessny Mihály előadó betérjeszti a közgazdasági és pénzügyi bizottság jelentését a *Kolumbiával* kötendő kereskedelmi szerződésről, **Hegedüs Lóránt** a pénzügyi bizottság előadója a horvát pénzügyi egyezmény meghoszabításáról, **Antal Géza** szintén a pénzügyi bizottság előadója az árvíz által okozott rongálások költségeinek fedezéséről, **Szabó József** a pénzügyi és közlekedési bizottság előadója a bosnyák vasúthálózat kiegészítéséről szóló törvényjavaslatokról. Kinyomatják és szétosztják valamennyit.

Tisza István gróf miniszterelnök ja-

vaslatot terjeszt be a kivándorlási utlevéltalalom visszavonása tárgyában. — Kiadják a közigazgatási bizottságnak.

Balogh Jenő igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjeszt be a budapesti törvényszéknél, járásbiróságoknál és kereskedelmi- és váltótörvényszéknél bírói és bírósági hivatalnoki állások számának emeléséről. — Kiadják a pénzügyi bizottságnak.

A sajtójavaslat.

Folytatják a sajtójavaslat tárgyalását.

Györffy Gyula a vita magas színvonaláról beszél. (Zaj a munkapárton.)

Lovász Márton: Igy nem lehet tárgyalni.

Györffy Gyula: Az általános vita rávilágított arra az örvényre, mely alkotmányos szabadságjogának legdrágább kincseit nyelte már el, s most a sajtószabadságot is el készül temetni. Nem volna szükség e magas vita után az ő csekélyértékű felszólalására, ha különös oka nem volna rá. — Ő igenis, mikor őszszel az ellenzék közül itt a Házban egyedül megjelent, nyíltan kötelezettséget vállalt, hogy a tanácskozásban résztvesz. — Most furesa színben tűnnék fel, ha a midőn az ellenzék ily hatalmas támadást intéz a javaslat ellen, ő maradjon a vitán kívül. De azonkívül a javaslatot veszedelmesnek is tartja s csekély erejével ő is küzdeni akar ellene. Vácsolja ezután a sajtószabadság nagy feladatát. Ha erre is rá engedjük tenni a hatalom kezét, akkor a nemzetnek önvédelmi harcában semmi támasza nem lesz. A parlamenti felelősség alól a kormány — láttuk — kibújhatik nálunk, de a sajtó ellenőrzése alól nem. A sajtóvisszaéléseket nem a sajtó munkásai követik el, hanem a sajtó parazitái. Ezek miatt nem szabad a sajtót békóba verni. Hogy bűnös-e valaki, azt csak a bíró állapíthatja meg, nem a közigazgatási hatóság. Nagy sérelem a kártérítés kérdése is. A fokozatos felelősség, egy ember helyet tizen is fognak üldözni. (A miniszter tagadólag int.) Micsoda nagy erő rejtett az anonimitás-

A HÓNAPOS SZOBA.

— Énekes vigjáték 3 felvonásban. Irta *Farkas Imre*. A Szigligeti-színházban először adták 1913. december 14-én. —

Farkas Imre a fehér leányszobák poétája. Érzelmes, kellemes lantpengető, akinek lírája a felsőbb leányiskolák érzésvilágát keresi fel előszeretettel. És most *Farkas Imre* szindarabot írt, énekes vigjátékot, felnőttek számára.

Tullépte tehetsége határait.

A hónapos szoba hőse *Bodor Péter* író, a kit 25 éves írói jubileuma alkalmával elhalmoznak ünneplésekkel. *Bodor Péter* jó író, de még jobban nőszült, a felesége gazdag asszony, a ki bevitte az urát a társaságba s divatba hozta. Ez azonban nem akadályozza meg abban, hogy férjét egyuttal meg ne esalja. *Bodor* sem érzi jól magát ebben a környezetben, visszagondol a régi kis hónapos szobácskájára, a hol valamikor olyan szép veseket tudott írni... A hangulathoz éppen kapóra toppan be a kis *Klárka*, *Bodor* egykori lakásadóné-

jának leánya; virágot hoz az ő kedvence költőjének. *Bodor* elhatározza, hogy pár napra visszaszökik a hónapos szobába; hátha ott jobban fölkeresi az ihlet, mint az otthoni fényben? A versírásról azonban szó sem lehet. Az ünnepelet író érkezésének híre megy, dalárdával, parádéval fogadják. Aztán folyton jönnek-mennek a szobában, melyben most egy futurista zeneszerző, *Klárka* ideálja lakik. A zeneszerző elszereti *Bodor* feleségét, *Bodor* pedig *Klárkát* s a függöny — ennyi képtelen csereberétől elszédülve — legördül.

Mint vigjáték, szóval drámai műfaj, *Farkas Imre* munkája roppant gyenge valami. Meseszövege gyakran megakad, alakjai lélektanilag többnyire teljesen elhibáztak s még hibáságukban is tulzoltak. A hogy *Bodor* fünek-fának kommandálja a feleségét, meg a hogy végül az öreg *Bodor* meg a kis *Klárka* egymásba habarodnak: ez már több a képtelenségből, mint amennyit a publikumnak be lehet adni. Kissé sok a limonádé is: a *Farkas*-féle versek jobban hatnak fehér kötésben, mint színpadról, pedig „A hónapos szoba” idéz *Farkas*-verseket bőven. Szeren-

esére van néhány jó epizód-alak: *Havranekné*, az inas, *Tóth Vendel* a dalárdavezér és az egész dalárda. Van több igen jó humor jelenet is. Ezek aztán megmentik az előadás sikerét, amennyire lehetséges.

Mentőakciót végeztek a szereplők is. *Sik Rezső* lehetőleg igyekezett kihasználni *Bodor Péter* képtelen alakjának minden érvényesíthető jellemvonását. *Szentgyörgvi Márta* az affektáló, hiszterikus gazdag dámat játszotta kitünően; sikeres tangó-táncát kétszer is megújrázták. *Leövey Leó* az inas szerepével keltett sok derűtséget, *Polgár Mariska* pedig *Klári* szerepét adta sok bájos közvetlenséggel; tehetsége határozottan és igen szépen fejlődik. Kitűnő volt *Pogány Janka* *Havranekné* szerepében. *Tompa Béla* kissé, *Radocz Ferenc* nagyon is tulzott; a torzítás nincs mindig helyén. Sikerült alakítás volt *Gróf László* zeneszerzője. Általában az előadás jobb volt a darabnál, de a mit a szerző nem tudott belevinni: igazi vigjátéki irodalmi színvonalat az előadás sem adhatott *Farkas Imre* munkájának.

—r.

IGAZ VALÓSÁG!

Nem üres reklám! Az általános rossz üzletmenet miatt december 1 től a következő igazan olcsó árak mellett árusítok karácsonyi és újév ajándéktárgyakat. Barkinex, órasoknak és ékszereseknek is, órási rakár all rendelkezésre.

1 finom arany női óra 15, 16, 20 koronától kezdve.
1 finom arany karkötő óra 39, 42, 45 korona.
1 arany férfióra 39, 42, 45 kor-na.
1 női aranyóra gyémántokkal 32, 35, 38 K-tól kezdve.
1 ezüst karkötős óra 8, 10, 12, 15 koronától kezdve.
1 acél- vagy nikelőra 4, 5, 6 korona.
1 férfi vagy női ezüstóra 7, 8, 9, 10 korona.

Eladás csak készpénzért! Tessék a kirakatot megtekinteni. Saját pénzének ellensége, ki nem győződik meg ezen olcsó árákról és nem vásárol

1 jó ébresztő óra 2,70, 3, 4 korona.
1 nagy ingaóra 15, 17, 20 korona.
1 szép, valódi gyémántgyűrű 12, 15, 20 korona.
1 briliáns gyűrű 20, 25, 30 korona.
1 pár valódi briliánsfüggő 40, 50 kor-tól 3000 kor-ig.
Arany nyaklanc 8, 10, 12 koronától kezdve.
Arany karikagyűrű 6, 7, 8, 10, 50 kor-ig.

Arany lánc 20 gr. 42 korona, 30 gr. 62-50 korona.
Arany női gyűrű 5, 6, 7 K.
Arany medaillon 4, 5, 6 K.
1 ezüst cigarettadoboz 8, 10, 12, 15 korona.
6 pár kés, villa, valódi ezüst 14, 15, 17 korona.
Egy pár arany fülbevaló 3, 4, 5, 8, 10 korona.

HERBST ékszeráruházában, Rákóczi-ut 1. sz.

ban, amikor egy Csengery, Kemény Zsigmond, Falk Miksa a névtelenség oltalma alatt védte az alkotmányt. A sajtóbetörőket nem fogja ez a javaslat elriasztani, találnak más kibuvót. De a tisztességes sajtót megfélemlíti. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a bal és szélsőbalon.)

Bizony Akos az igazságügyminiszterrel polemizál. A miniszter nyolc bírót és szakferfiut hallgatott meg, de Kenedit nem, mert — úgy mondta — nem akarta kitenni az üldöztetésnek. Miért éppen csak Kenedit óvta oly nagy kegyelettel. Jobb lett volna meghallgatni, hátha Kenedi fönttartotta volna még egy év előtti álláspontját, amikor elítélte a sajtóreformot. Sorra veszi ezután a miniszter érveit s egyenként cáfolgatja. Megvédi a koalíciós kormányt a miniszter ama vádjá ellen, hogy a koalíciós kormány csak akkor tisztelte a bírói véleményt, ha vele egy véleményen volt. E súlyos vád bizonyításával adós maradt a miniszter, illetőleg bizonyítékai nem helytállóak.

Bizony Akos beszéde után **Tüdös** János szólalt fel a javaslat ellen. **Giesswein** főleg kulturpolitikai szempontból bírálja a javaslatot.

Elposványosodott!

Lovászi Márton félóránig beszélt a javaslat ellen. Indítványozta, hogy holnap délután 10 órakor folytassák.

Telegdi József ellenindítványt tesz, mivel a sajtójavaslat tárgyalása már nagyon elposványosodott, szélesmederben folyik s nem árt, ha 1—2 nappal elhalasztják. Azért indítványozza, hogy vegyék le a napirendről és tárgyaljanak fontosabbat. Tárgyalják a bosnyák javaslatot.

Tisza István gr. kéri a bosnyák javaslatra a sürgősség kimondását s indítványozza, hogy az állami számvevőszék átszervezését is tűzék ki holnapra.

A Ház így határoz. Az ülés 7 órakor ért véget.

A képviselőház munkarendje.

A képviselőház tegnap és ma a sajtójavaslatot tárgyalja, szerdán és csütörtökön nem lesz ülés, mert ekkor a delegáció ülésezik Bécsben, azután ismét pénteken és szombaton ül össze a képviselőház. Annak, hogy tudniillik pénteken és szombaton ülés lesz, megvan minden valószínűsége, de természetesen végleges bizonyossággal ez csak holnap válik el. A pénteki ülésen a bosnyák vasutról, a horvát megegyezésről szóló és még néhány apróbb jelentőségű, de határidőhöz kötött javaslat kerül tárgyalásra. Már most, ha ezeket a javaslatokat pénteken letárgyalja és megszavazza a Ház, akkor szombatra ezek harmadszori olvasása marad. Ha ellenben a javaslatok tárgyalása átnyúlna a szombati ülésre is, akkor a jövő hétfőn is kell természetesen még egy ülést tartani ezeknek a javaslatoknak harmadszori olvasása végett. Ez az egy eshetősége van meg tehát annak, hogy a jövő hét folyamán is legyen egy ülés, valószínűbb azonban, hogy erre nem kerül a sor és ez esetben a Ház újévig több ülést már nem tartana. Miután határozat van arra, hogy a Ház nyolcórás üléseket tart, mindaddig a míg ezt a határozatát a Ház meg nem változtatja, nyolcórás ülések lesznek.

Az új városatyák.

— Fotografiák. —

3.

Id. Medvigy Mihály.

Önmagát tisztelte meg Nagyvárad-Olaszi polgársága, midőn idős **Medvigy** Mihály nyug. táblai tanácselnököt beválasztotta a város parlamentjébe. Az ilyen kiváló egyéniségekkel sokat nyer a törvényhatóság tekintélyben és súlyban egyaránt.

Id. **Medvigy** Mihály széleskörű nagy tudását, párosulva egy hosszú élet gazdag tapasztalataival, viszi be a törvényhatóságba.

Egy ízben már virilis jogon tagja volt a város törvényhatóságának, ahova most a polgárság elismerése és bizalma vitte be.

Egész életét, kora fiatalágától, közszolgálatban, speciálisan a jog és az igazság szolgálatában töltötte el, míg alig két évvel ezelőtt a becsületes és fáradhatatlan munkával jól kiérdemelt nyugalomba vonult.

Bár nem nagyvárad-i származású, de fiatalkorának legderüesebb éveit valamint az utóbbi pár évtizedet városunkban élte le s teljesen összeforrott e várossal. Beregmegeye Jánosi községében született, a múlt század negyvenes éveinek elején s ma 70 éves. A főgimnáziumot Ungvárott, a jogot pedig Nagyváradon végezte. Az ügyvédi pályára készült s csakhamar megszerezte Budapesten a köz- és váltóügyvédi oklevelet.

Mint jeles képzettségű fiatal ember, először Lónyay főispán mellett mint főispáni titkár, majd mint megyei ügyész a közigazgatás szolgálatába lépett.

A törvényszékek felállítása alkalmával 1871-ben azonban, hajlamát követve, igazságügyi szolgálatba lépett át s Beregszászon kinevezetett törvényszéki bírónak.

Tíz évig töltötte be ezen állását, kiváló buzgalommal, nagy szakképzettséggel. Ezen nemes tulajdonok felsőbb helyen is figyelmet keltettek s helyet biztosítottak számára a budapesti ítélő tábla nagytekintélyű bírói karában. A budapesti ítélő tábla kereskedelmi és váltószaktanácsában működött s csakhamar országos tekintély lett ezen szakokban. Kiváló tudása éles judiciuma, párosulván munkaszeretetével, bírói társai előtt is tiszteltté tették nevét.

A kir. táblák decentralizációja alkalmával a nagyvárad-i kir. táblához nevezetett ki bírónak s itt is a kereskedelmi és váltószaktanácsban folytatta tevékenységét, míg **Jelenffy Kornél** halála után a táblai tanácselnöki diszes állást nyerte el.

Nehéz és fontos tevékenységét előhaldott kora nem lankasztotta s magas és felelősségteljes állásában is nagy munkát fejtett ki.

Körülbelül két évvel ezelőtt, teljes 40 évi igazságügyi szolgálat után saját kérelmére nyugdíjaztatott s pár hónappal nyugdíjba lépése után, a királyi kegy is méltatta az elévülhetlen érdemeket s a magyar nemességet adományozta a jeles férfinak és családjának „Dávidházi” előnévvel.

Mint hazafi és polgár is példaadó életet élt. Szép családi életét boldoggá tette gyermekei által is. Kiváló férfiakat nevelt a hazának. Hét gyermeke közül 5 él: két ügyvéd, egy kir. ügyész és egy gyógyszerész, továbbá egy leánya, aki Nizsalovszky Endre gyulai kir. törvényszéki elnök neje.

Hazafias gondolkodását, érzelmét és valóságosságát igazolja, hogy egyik legbuzgóbb

tagja a gör. katolikus ruthén egyháznak. Tevékeny buzgalmat fejtett ki a gör. kath. magyar püspökség felállítására körül s midőn erről volt szó, nem ismert fáradalmakat. Legbuzgóbb tagja volt annak a bizottságnak, amely az ország legkiválóbbjaiból alakult a magyar püspökség érdekében. Hogy mily nagy energiával dolgozott ebben a par excellens magyar nemzeti ügyben, s hogy minden áldozatra kész volt, ha ennek sikerét kellett előmozdítani, legfényesebben illusztrálja az, miszerint magas kora dacára, deputációban járt XIII. Leó pápánál a magyar püspökség felállítására érdekében.

A magyar püspökség most már megvan; **Medvigy** Mihály régi vágya teljesült s azt hisszük, ebben látja hosszú hazafias munkájának legszebb gyümölcsét.

Id. **Medvigy** Mihály élete igazolja, hogy a város polgársága jól cselekedett, mikor a polgár legbecesebb ajándékát: a bizalmat nyújtotta részére.

—ts.

Az atyási oláh-magyar háborúság.

Eddig két áldozata van.

A múlt héten, csütörtökön, véres esemény játszódott le **Atyás** község sötét utcáján. Eddig csak annyit lehetett tudni a véres esetről, hogy **Lupsán** János atyási éjjeli őrt agyonverték. De hogy mi volt a gyilkosság indító oka és hogy tulajdonképpen kik voltak a tettesek, csak gyanítani lehetett. A gyilkosság után egyesek állítása szerint úgy történt a dolog, hogy a kocsmból hazatérő kubikosokat csendre intette **Lupsán** és e miatt verték agyon az ittas emberek. Alig hantolták el **Lupsánt**, már tegnap egy új emberéletet kívánt áldozatul a véres eset.

Meghalt ugyanis **Csökmön Szabó** Imre kubikos. A halálesetét bejelentették az előjáróságnak és így kiszállott a halottkém. A hullavizsgálat alkalmával megállapították, hogy **Szabó** nem természetes halállal mult ki. Fején hatalmas nyitott seb tátongott és a test többi részein is súlyos csapások nyomai látszóttak.

Azonnal megindították a vizsgálatot és ekkor derült ki, hogy **Szabó** Imre az atyási véres éjszaka második áldozata.

Szabó Imre többet magával átment **Csökmőről** **Atyásra**, ahol most földmunkákat végeznek. Atyáson nem látták szívesen a csökmőiket, mert ezek 4 fillérrel olcsóbban vállalták a munkát. Ahol csak lehetett, mindenütt bosszantották egymást az oláhok és a magyarok. Csütörtökön este munka után a csökmőiek betértek a **Steiner**-féle kocsmba, ahol több atyási oláh is iddógált. Italozás közben a két tábor összeveszett, mire az oláhok eltávoztak.

Kevés idő múlva elmentek a csökmőiek is. Az oláhok azonban rájuk lestek és megtámadták őket. Mind a két csapat csákányokkal és kapákkal volt felfegyverkezve, elképzelhető mily rémes verekedés mehetett ott, a mindent takaró sötét éjszakában.

— Üssük a magyar kutyákat! Hangzott minduntalan az oláhok részéről.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készítettnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut., (Bémer-tér.)

ahol óriási válasszékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti és betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, múlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitünő kivitelben készítettnek. Telefon 419

Az oláhok nagyobb számmal voltak, úgy hogy a esökmőiek alig tudtak menekülni. Verekedés közben verték agyon Lupsán Jánost is.

A felbőszült oláhok tovább üldözték a menekülő esökmőieket, akik egy közeli őrházba futottak. Rémes perceket éltek át a esökmőiek.

A románok megtámadták a kis épületet, de nem tudtak behatolni. Erre megpróbálták a falakat aláásni. Míg az ásás tartott, folyton fenyegették a bentszorult esökmőieket.

— Megnyuzunk kutyák! Leszámolunk végre!

Eközben közelgett az őrház felé Szabó Imre, aki visszamaradt társaitól és egyáltalán nem tudott róla, hogy az oláhok az őrházba szorították a esökmőieket. Mikor a bosszút lihegő románok észrevették a gyantlanul közelgő embert, felugráltak és ásókkal támadtak rá a védtelen emberre. Szabó az első csapástól eszméletlenül rogyott össze, de azért a tömeg még tovább is ütlegelte a kapa fokával.

Mikor megelégték a kegyetlenkedést, folytatni akarták az őrház aláását, azonban ekkorra tudomást szerzett a dologról a csendőrség is, honnan 4 ember futó lépésben sietett megakadályozni a vérontást.

A verekedők közül több embert letartóztattak. A súlyosan sérült Szabót pedig hazaszállították Csökmőre, ahol tegnap dél előtt meg is halt. A vizsgálatot nagy apparátussal folytatják a csendőrök.

den különösebb cél és rendeltetés nélkül pihen. Ilyen kulturális célra, azt hiszem, örömmel bocsátának rendelkezésünkre a kamatokat.

A bizottság természetesen nagy örömmel venné ezt a segítséget. Mivel azonban a rendelkezési jog a volt elnököt illeti meg, átiratilag kell megkeresniök Beöthy Lászlót, hogy nyilatkozzék: vajjon a tagok szándéka megegyezik-e az ő kérelmükkel és lehetséges volna-e az átengedés.

A deficit eltüntetésére Lukács Ödön tanácsos igazán nagy áldozatkészséggel vállalkozott, amennyiben felajánlta, hogy 6 hajlandó 40 koronát fizetni csak a többi gyűjtés össze. Azonban az adakozási kedv oly lanya, hogy valószínűleg kérni fogják a Szépészeti Egylet elnökét a kamatok átengedésére.

Beöthy László és az arragonit barlang

Deficittel végződött a kutatás. — Hol keresnek fedezetet? Tavasszal újabb kutatások lesznek.

Betfia község határában szomorúan tártong két hatalmas üreg. A betfiai arragonit-barlang kettős lejárója, amely körül a nyár folyamán izgalmas jelenetek játszódtak le. Mint emlékezetes, legelőször Szegedy Géza tanár szállott le az ismeretlen, sötét üregbe s utána négyen ereszkedtek alá a 80 méteres kürtőn s pazar gazdagságu, gigantikus méretű termekre bukkantak, amelyekben kristályos rudak, fantasztikus cseppkövek csillogtak a vörös fáklyafényben.

Országos érdeklődést keltett annak idején a barlang felkutatása, tudományos ismeretetések jelentek meg róla s a geográfusok elhalmozták kérdéseikkel Ardos és Szegedy tanárokat, akik igen nagy nyereséget láttak a barlang felkutatásában. Rejtett kincseket tartalmaz a tudomány szempontjából s az eszközök primitívsége, költségek hiánya derékon törte a további akciót.

A bizottságot, amely társadalmi uton akarta összegyűjteni a kutatáshoz szükséges összeget, tegnap összehívta Lukács Ödön városi tanácsos. Nem akarja elejteni a barlang ügyét, mert ez nemcsak a geografia szempontjából volna halálos bűn, hanem vétek már a fürdők miatt is elhanyagolni.

Óriásit lendítene a fürdők hírnevén a közeli arragonit barlang, amelyet elsőrendű kirándulóhellyé lehetne átalakítani. Csupán megközelíthetőségét kell előmozdítani egy új torok furásával és kényelmes bejárata lesz a barlangnak. A kirándulók, fürdővendégek ezrei keresnék föl nyaranta s a hűs boltívek alatt ki tudja, minő fényes élet pezsdülne fel.

Lukács Ödön tanácsos a legnagyobb szeretettel karolta fel az ügyet, nagy lelkesedéssel állott a mozgalom élére és az első kutatások az ő égisze alatt folytak le. Sőt a kutatók a gazdag tárnák felfedezése után

lelkes örömmel nevet is adtak a névtelen barlangnak, elnevezve azt Lukács Ödönről.

Teltek-multak a hónapok s a nyers szenzáció kezdett elaludni. A rendkívül veszélyes lejárát elijesztette a bátor kutatókat a további leszállásoktól. Most aztán ismét felvették a barlang ügyét és tavasszal országos akciót indítanak, hogy át lehessen adni a forgalomnak.

Az Erdélyi Kárpát Egyesület is hajlandó segédkezni, a budapesti szakkörök is megmozdultak, úgy hogy tavasszal mozgalmas élet várható a betfiai barlang körül.

Ámde addig is el kell intézni a nyári expedició költségeit. Ami akkor összegyűlt, az nem volt elég. A kiadásokról részletes elszámolást tett a bizottság elé Örömy Gyula városi építész. A bizottsági ülésen részt vettek: dr. Némethy Gyula tb. kanonok, Kertész Miksa főgimnáziumi tanár, Ardos Frigyes és Szegedy Géza tanárok, továbbá Örömy Gyula.

Örömy Gyula jelentette, hogy a nyári kutatás deficittel végződött. Nem nagy összegről van szó, mindössze 98 kor. s néhány fillérről. Nem volna szép, ha ilyen esekélységen mulna egy ilyen akció sikere, illetőleg ilyen kellemetlen utóhangja volna a kétségtelenül fontos és érdekes vállalkozásnak.

Kertész Miksa premontrai tanár érdekes indítványt tett. Tudomása szerint — ugymond, — volt itt Nagyváradon egy Szépészeti Egylet, amelynek Beöthy László volt kereskedelmi miniszter volt elnöke. Ez az egylet 10.000 korona vagyonát ezelőtt négy évvel deponálta Rimler Károly polgármesternél megőrzés végett.

— Mivel ez az összeg azóta szépen kamatozott, nem volna-e lelkéséges ennek kamataiból fedezni a deficitet. Az összeg min-

Tizenkétezer

állításköteles legény Biharban

Előkészítik a sorozást

A jövő évi sorozásokon nagyban készülnek a vármegyén. A honvédelmi miniszter felhívására a beérkezett hivatalos kimutatások alapján összeállították az állításköteles legények számát és tegnap már fel is terjesztették a miniszteriumba. A kimutatások szerint Biharvármegyéből 1914-ben tizenkétezerkét száz legénynek kell a sorozóbizottság elé állani, hogy bírálatot mondjanak felette, vajjon alkalmas-e a katonai szolgálatra.

A kimutatást Balogh János főjegyző készítette el. Eszerint a 12.200 állításköteles a következőképen oszlik meg:

Központi járás	987
Vaskóhi	634
Belényesi	1031
M.-csékei	779
Béli	462
Tenkei	777
B.-keresztési	567
Szalárdi	525
Elesdi	1131
Nagyszalontai	850
Cséfai	605
Sárréti	448
B.-ujfalusi	710
Derecskei	473
Érmihályfalvai	596
Székelyhidi	716
Margitai	934

Az alispán tegnap a kimutatást felküldte a honvédelmi miniszteriumba a sorozási tervet elkészítése végett. A miniszteriumban ezeken az adatok alapján állapítják majd meg, hogy mikor kezdődnek a sorozások és hol hány napig fog működni a sorozóbizottság.

Előre láthatólag március végén már megkezdik a sorozást és május elejére be is fejezik. A sorozási tartam alatti időre kérte az alispán, hogy a vasárnapokon kívül az ünnepeket is vegyék figyelembe.

Az elősorolt járások közül Derecske, Érmihályfalva, Székelyhid, Margita, Sárrét

Kováts Kálmán

műasztalos

Nagyvárad, Vámbáz-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és műbutorokat, teljes lakásberendezés, valamint mindennemű asztalos munkákat. Állandó raktár bel- és külfölditáraz anyagokból. Telefon 99. sz.

és Ujfalu a debreceni 39-ik gyalogezred részére ad katonát.

A sorozásoknál közreműködő polgári és katonai bizottságokat a végleges sorozási tervezet megállapításakor fogják kinevezni.

A közös értekezlet Bécsben.

Berchtold gróf külügyminiszter elnöklésével vasárnap közös miniszteri értekezlet volt, amelyen Bilinski és Krobotin közös minisztereken kívül Tisza István gróf és Stürgkh gróf miniszterelnökök, Teleszky magyar pénzügyminiszter, stb. vettek részt. A tanácskozás tárgya a folyamatban levő delegációs tanácskozások további programja, valamint a legközelebbi, Budapesten tartandó delegációs ülésnek időpontjának megállapítása volt, amelyen az 1914 július 1-től 1915 június végéig terjedő időre szóló közös költségvetést fogják tárgyalni. Minthogy 1914. év első felére az előirányzat még nincs megszavazva és így a legközelebbi költségvetés előmunkálatai még nem kezdődtek meg, erről csak általánosságban volt szó. A közös miniszteri értekezlet tanácskozása délelőtt tizenegy órától délután két óráig tartott.

Kormányválság Bulgáriában. Az agrár-párt határozottan visszautasította, hogy a többséghez csatlakozzék, sőt elhatározta, hogy azonnal a szobranje megnyitása után több tüntető törvényjavaslatot terjeszt elő, amelyek világosan mutatják a kormánnyal és a dinasztával szemben való állásfoglalásukat. Az első javaslat a király civillistájának leszállításáról szólt, a második arról, hogy a királyi hercegek évjáradékát töröljék és osszák be őket a hadseregben elfoglalt állásuknak megfelelő fizetési osztályba. Avattott politikai körök a jelenlegi kormány politikai helyzetét tarthatatlannak mondják és azt hiszik, hogy Malinov fog jönni, aki a szobranjet valószínűen fölösztatja és új választást tűz ki, amelytől jobb eredményt várnak.

**A cipődivat
ujdonságai
ARANYI
cipőáruházába
megérkeztek.**

Telefon 512 sz. Telefon 512. sz.

Uri fehéremű, «FOWNES»
kecstyű, «Habig» kalap, ere-
deti ANGOL CIPO

egyedüli raktár

Róth M. Utódánál.

..HIREK..

Tájékoztató.

Dec. 16. délután 5-kor a Kath. Kör vetítő estéje.

Dec. 18. délután fél 7-kor az Urak Mária Kongregációjának összejövetele.

A TISZÁNTUL NAPTARA.

A tavalyi szerény, tapogatósszerű kísérlet után az idén pompás, albumszerű naptárral kedveskedik olvasóinak a Tiszántul.

Hónapok munkásságának eredménye lesz ez a hatalmas, 200 oldal terjedelmű kötet. A szokásos naptári részen kívül közölni fog szépirodalmi dolgozatokat, verseket, elbeszéléseket, lesznek ismertető cikkek Nagyvárad katolikus sajtójáról és más katolikus intézményeiről, végül közölni fogjuk Bihar-megye és Nagyvárad teljes címtárát.

Az albumot körülbelül 30—35 szebbnél szebb kép fogja díszíteni, az első kép pedig valóságos műmelléklet-számba megy.

A Tiszántul naptárát minden előfizetőnk ingyen kapja meg január 1-én. Új előfizetők, akik egy évre előfizetnek, vagy kötelezik magukat, hogy a lapra legalább egy évre előfizetnek, szintén ingyen kapják meg naptárunkat.

A hirdetési rovatba még pár napig felvesz hirdetéseket a Tiszántul kiadóhivatala.

*** A megyéspüspök karácsonyi ajándékai.** Mint minden évben, az idei karácsony alkalmával is bőkezű ajándékokat juttat gróf Széchényi Miklós megyéspüspök a város közintézményeinek. Adományainak sorozata a következő: Orsolya zárda, Szent Vince intézet, Immaculata zárda, Váradvelencei irgalmasnővérek, Közkórházi Szent Ferenc rendi apácák, Pappövelde, Szent József intézet, Katolikus Legényegylet, Bölcsőde, Lucia otthon, Elmekórház, Közkórházi betegek, Katolikus Kör 200—200, Szent László fiu menedékház, Római katolikus tanítóképző, Erzsébet leányárvaház, Városi tüdőbetegek szanatóriumra, Városi tüzoltók, Önkéntes tüzoltótestület, Apostolok háza, Nagyváradvárosi árvaház, Gyermekmenhely, Nagyvárad Oltáregyesület, Katolikus nővédegyelet és Iparosok menháza 100—100 koronát, összesen 3800 korona karácsonyi ajándékot kaptak a főpásztortól.

*** Elnapolták a közgyűlést.** Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap folytatta volna decemberi közgyűlését, azonban a megnyitás után Veiszlovits Gyula bizottsági tag, tekintettel az országos vásárra, kérte, illetve indítványozta, hogy a közgyűlést napolják el s ma, kedden délután folytassák a hátralévő ügyek tárgyalását. Az indítványt elfogadták s a megjelent néhány bizottsági eltávozott.

*** Az ideai lourdesi gyógyulások a mai vetítőesten.** Ma délután 5 órakor rendkívüli nagy érdeklődésre számítható vetítőelőadás lesz a Katolikus Körben. Dr Weimann Sándor budapesti érseki főgimnáziumi tanár lesz a Kör vendége, aki az ideai lourdesi gyógyulásokról fog nagyszabású előadást tartani. Dr Weimann Sándor hosszabb időt töltött a világhírű kegyhelyen, ahol személyes tanuja volt sok csodás gyógyulásnak. Ezekről a gyógyulásokról meggyőző és nagyhatású előadásokat tartott Budapesten, ahol óriási közönség előtt mutatta ki a meglepő gyógyulások csodás voltát. A mai vetítőest keretében tartja meg dr Weimann Sándor az előadását, amely Nagyváradon is — bizonyára óriási közönséget fog a Kör nagytermébe vonzani. A gyógyulásokat vetített képekben is be fogják mutatni.

*** Házasság.** Dr Hirschmann Gyula nagyváradai ügyvéd házasságot kötött ifj. Popper József nagykereskedő leányával Lilyvel (Minden külön értesítés helyett.)

*** Herczeg Ferenc és a Wahrmann-díj.** A Wahrmann-irodalmi díj tízezer koronáját a bizottság tegnap Herczeg Ferencnek ítélte oda. Napokon át tanácskoztak rajta, kit jutalmazzanak a díjjal. Vagy huszonöt név került kombinációba és valamennyinek irodalmi munkásságát rövid áttekintésben leírva, terjesztették a zsüri elé. E névsorban benne voltak az elismert idősebb írók, azonkívül a fiatalok. A szűkebb névsorban benne voltak többek között Lévy József, Kis József, Erdődi Sándor, Berczik Árpád, Rákosi Jenő, Dóczi Lajos, Eötvös Károly, Herczeg Ferenc, Ágai Adolf, Ambrus Zoltán és mások. Hosszas tanácskozás után abban állapodott meg a bizottság, hogy a díjat Herczeg Ferencnek ítéli oda. A döntés egyhanguan történt.

*** Halálozás.** Őszinte részvétellel értesültünk körösladányi báró Wenckheim János váratlanul bekövetkezett haláláról. A báró, ki jó szíve miatt nemcsak Körösladányban, de egész Békésmegyében nagy népszerűségnek örvendett, e hó 12-én, pénteken utra indult Grác felé, ahol rokonai körében akarta a karácsonyi ünnepeket tölteni. A vonaton azonban szélhűdés érte és rögtön meghalt. A holttest ma reggel érkezik Körösladányba, ahol még ugyanaznap délelőtt lesz a temetés.

*** A megyei nyugdíjbizottság ülése.** Tegnap délelőtt a megyei tisztii nyugdíjbizottság tartott ülést, melyen első ízben alkalmazták az új nyugdíjszabályrendeletet. Az ülésen Fráter Barnabás alispán betegsége folytán Keszthelyi Zoltán főjegyző elnökölt. Jelen voltak dr Wallner Ödön, Nagy Márton, Verner Kálmán, Jerszák István, dr Gyöngyössi István, Biszterszky Iván, Tatár Zoltán, Pallay Lajos, Balogh János előadó. Első sorban Jámbor István közigazgatási irattárnok nyugdíjazás iránti kérelmével foglalkoztak s kedvezően intézték el. Hant Gyula tb. irodaigazgató

Női amerikai cipő	9 kor.
Női divatos Lisse	7 „
Férfi Lissé v. box	9 „
Férfi amerikai	12 „
Gyermek box faszeges	3 „
Gyermek box csizma	5 „

Legolcsóbb bevásárlási forrás

HELLER ÉS DEUTSCH

Új nagyáruháza.

Zöldfa utca 21 sz. Nagyvárad.

nyugdíjazás iránti kérelmét mivel előzőleg visszavonta, levették napirendről. Bieliczy Vilmos szolgabíró kérelmét szintén kedvezően intézték el, Karakas Károly árvaszéki iktató ügyével egyetemben. A bizottság előtt különösen sok özvegy kérelme szerepelt. A bizottság minden kérelemben úgy határozott, hogy az özvegyi nyugdíjjarulékot 20 százalékkal felemeli. E kedvezményt azonban csak a szabályrendelet meghirdetésétől számított 30 nap elteltével élvezhetik.

*** A jogakadémia klasszikus előadása.** Vasárnap délelőtt a jogakadémia Olvasó-köre sikerült klasszikus előadást rendezett. Szépszámu közönség töltötte meg a dísztermet, ahol Gara Ernő joghallgató, a klasszikus drámákból, Shakespeare, Goethe, Katona József, Rostand drámáiból szavalt részleteket. Meg kell állapítanunk, hogy értékes, művészi dolgot produkált, amely megérdemelte volna a közönség sokkal nagyobb érdeklődését is. Igazi átérzéssel, s tökéletes megértéssel interpretálta a legnehezebb s a legnagyobb színészeknek is gondot adó drámai részleteket, még pedig a teljes és őszinte siker jegyében. Erős és kellemes organuma csak növelte a hatást. Az egyes számokat Hegedüs joghallgató konferálta be igen ügyesen.

*** Nem lesz csendőrkórház.** A nehéz pénzügyi viszonyok súlyát erősen érezzük nem csak a vidéken, hanem a fővárosban is, sőt az állampénztár sem ment a válság nehézségeitől. Ezt igazolja a belügyminiszter alábbi leirata, amelyben egyszerűen lefújja az egész csendőrkórház létesítését, amely pedig már kétségbeejtette a szomszédos Debrecen, hogy most már nem hiányzik más, csak hogy a debreceni csendőrkórházi parancsnokságot is áthelyezzék Nagyváradra. Ne féljen Debrecen, nem lesz Nagyváradon csak a csendőriskola, a kórház építése elmarad. Tegnap a belügyminisztertől a következő leirat érkezett Nagyvárad városához:

A betervezett tervrajzok visszaküldése mellett értesitem polgármester urat, hogy tekintve attól, mikép a felvetett eszme: országos csendőrségi kórház létesítésének előszerűsége tekintetében is komoly aggályaim vannak, az állam jelenlegi kedvezőtlen pénzügyi helyzete miatt sem áll módomban a csendőrségi kórház eszméjét megvalósítani. Ez okból ez ügyben az érdemleges tárgyalások megindítása iránt sem intézkedhetem.

Budapest, 1913. dec. 13.

Sándor.

*** Csaló falusiak.** Mult héten pénteken Tyirla Gergely és egy ismeretlen nő, mindketten izsópallagai lakosok bejöttek Nagyváradra és felkeresték Horváth János volt városi vámmellenőr, jelenleg pénzközvetítő irodatulajdonost. Hárman elmentek az Általános takarékpénztárba és egy Szimut Miklós és Nyikurucz Anna nevére szóló becsü bizonyítványt nyújtottak be, amely községi pecséttel volt ellátva. Szimutz Miklósnak Izsópallagán tényleg van 12 hold földje, a takarékpénztár tehát egy élesdi ügyvédet bizott meg, hogy az élesdi járásbírósnál a telekkönyvet nézze meg, egyben az ügyvéd értesítette Szimutz Miklóst, hogy a nagyvárad takarékpénztár 1800 koronát megszavazott a földjére. Szimutz a levél vétele után azonnal bement Élesdre az ügyvédhez és elmondotta, hogy

neki esze ágában sem volt kölcsönt felvenni s így bizonyára valaki tudta és beleegyezése nélkül akarta felvenni az összeget Nagyváradon. Tyirla Gergely ma jelentkezett a takarékpénztárban, hogy a kölcsönt kezébe vegye, azonban a kölcsön helyett egy detektív vette pártfogásába. Horváth pénzközvetítőt előállították, azt mondta, hogy az ügyletben jóhiszeműleg járt el és ő nem tudhatta, hogy Tyirlának felesége volt-e az oláh nő, vagy pedig testvére, továbbá nem tudhatta azt sem, hogy a paraszt ember által mutatott okmányok hamisítványok. Horvátot egyelőre a rendőrség őrizetbe vette és Tyirla Gergelyt, az okmányhamisítót a rendőrség letartóztatta.

*** Magyar nemzeti zarandoklat a Szentföldre.** A zarandoklat iránt már eddig is megnyilvánult nagy érdeklődésre való tekintettel Gaibl Sándor p. praelátus, apát-kanonok (Pozsony, Káptalan-utca 3.) ezuton közli a zarandoklatban résztvenni szándékozókkal, hogy jelentkezéseiket sürgősen küldjék meg fenti címére, mivel helyek már csak igen korlátolt számban állnak rendelkezésre s ezek is a jelentkezések sorrendjében lesznek betöltve. Programokat készséggel küld az érdeklődőknek válaszbélyeg ellenében.

*** Elpusztult nagyhercegi kastély.** Schwerinben A nagyhercegi kastély este fél tíz óra tájban lángban állott. A tűz az óriás ötemelet magasságu épület nyugati oldalán keletkezett. A nyugati szárny és a torony az ugynevezett aranylépesővel teljesen elpusztult. A déli szárny földszete szintén lángokban áll. A hamburgi tűzoltóságot segítségül hívták. A kastély déli szárnya is ég. Az e szárnyon lévő díszterem elpusztult. Anasztázia anya-nagyhercegnő szobái erősen megrongálódtak. Az épület nyugati és déli részének óriás összekötő tornya lángban áll. Éjjel egy órakor a toronyban fölrobbant a vadászatok céljából fölhalmozott töltényraktár. A fölrobbanó töltények roppogása negyedóraig tartott. Az északnyugati szárnyat szintén veszedelem fenyegeti. Éjjel félhárom órakor Rostokból tűzoltóság érkezett. Fél tizenegy óra óta katonaság dolgozik a tűz lokalizálásán.

*** Az iparosok Szilveszterestélye.** Az ipartestületi asztaltársaság 20 tagu bizottsága tegnap délelőtt foglalkozott az iparosok szilveszterestélye rendezésével. Tekintettel elsősorban az iparos osztályt súlytó gazdasági helyzetre azt határozták, hogy az estély teljesen családias jelleggel, a legszerényebb keretekben rendeztessék meg. Belföldi díj nem lesz, mindössze a férfiakra nézve a műsornak 1 korona árban való megváltása lesz kötelező. Ennek dacára az estély szép sikerűnek ígérkezik. Kabarészerű előadásokkal fog kezdődni és tombolával fog végződni. A tombolához a módosabb iparosok már is több tárgyat ajánlottak fel. A befolyó jövedelem a nélkülöző iparos családok felsegítésére fog fordíthatni.

*** Agyonlőtte magát egy csendőrmester.** Véres dráma játszódott le tegnap jókor reggel a csendőriskola altiszti épületében. Bondár Dávid félnyolekor szolgálati fegyverével agyonlőtte magát. A golyó a bal tüdejét roncsolta szét, átfurta a szívet és rögtöni halált okozott. Az öngyilkos altiszt állítólag azért keseredett el, mert vasárnap délután összeszólalkozott a menyasszonyával, aki ki is adta az útját. Bondárt felboncolják és vizsgálatot indítanak az öngyilkosság okának kiderítésére.

*** Az önálló vámterületről.** Nagyvárad iparosaihoz, kereskedőihez és a közgazdaság ügye iránt érdeklődő közönségéhez! Ipartestületi Asztaltársaságunk a f. évi december hó 16-án este 8 órakor tartandó vitaestélyén a Magyar Közgazdaság ügy legnagyobb jelentőségű kérdése az önálló vámterület ügye fog szőnyegre kerülni. Dr. Oláh Béla kamarai fogalmazó ur lesz szíves a tárgyat ismertetni. A vitaestély tárgyat képező ezen kérdés fontosságát fejtegetni teljesen szükségtelennek vélem, hiszen ma már ugyszólván mindenki tudja ebben az országban azt, hogy e kérdésnek kedvező megoldása a nemzet boldogulásának előfeltételét képezi, csupán felkérni óhajtom tehát az asztaltársaság nevében mindazokat, akik a kérdés iránt érdeklődnek, hogy a vitaestélyen résztvenni sziveskedjenek. Nagyvárad, 1913. dec. 15. Czeglédy Jeremiás asztaltársasági elnök.

*** Ingyenkenyér.** Tegnap a Teleki-utcai kenyérkiosztó helyen másfél métermázsa kenyéret osztottak ki, míg a toloncházban vasárnap egy métermázsa, tegnap pedig 90 kilogramm kenyér osztatott ki 3 kilós adagokban a munkanélküli iparossegédek családjai részére. Mindazok a munkások, akik erre a kenyérre rászorultak, a a toloncházban mindennap fent jelzett mennyiségű adagokat kapnak.

x Felhívjuk m. t. olvasóink figyelmét Böhler Márton butorkereskedő lapunk mai számában levő hirdetésére.

Aruraktár leredukálása folytán
mélyen leszállított árak
Kossuth-utca
elején.
Kertész S. Sándor

női divatruházában.

Eladásra kerülnek a következő cikkek melynek minőségei elsőrendűek.

Kosztüm, ruha és bluz szövetek.

Selymek, bársonyok. Vásznak, schiffonok asztalneműek.

Posztó, szövet, vászon, plüsch, és csipke függönyök. Ágy- és asztal terítők. Szőnyegek. Mosóbarhetek, zephierek eskartonok.

Kész női és férfi fehéreneműek.

Paplanok. Szőrmé árak.

Menyasszonyi kelengyék

Csipkék, himzések, harisnyák és bélésárak és itt még sok föl nem sorolt árucikkek. Vidékre mintákat míg a raktár tart nagy készséggel küldök.

Telefon az egész vidékre 10-30.

x **Ingyen javítjuk** a nálunk vásárolt harisnyákat. Állandó nagy raktár kész női, férfi és gyermek harisnyákban. Kötünk, fejeltünk rendelés szerint, 24 fillértől kezdve a legfinomabb selyem harisnyáig. **Harisnyakötőde** Bartos és Társa (a Széchényi-szállóval szemben Rákóczi-ut 10.) És a mi fő „**Bartos harisnyája tartós.**” Helyi és vidéki telefon-szám 1359.

x **Érdekében áll**, hogy megrendeléseivel felkeresse **Biró László és Tsa** úri- és papi szabókat. Meglehető olcsó árak. modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

x **ZOMBOR SÁNDOR** sebész-orvosi műszer-kötszer és testegyesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villanyerőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos árban.

x **Tölgyszőlőkaró** hegyezett, hasított 2 m. hosszban Berettyó-Széplak állomásról egálabb egy waggon rakomány (cca. 4000 drb.) megrendelhető azonnali és későbbi szállításra a Polgári Takarékpénztár r. t. áruosztályánál Nagyvárad, (Kossuth-utca.) Telefon 11—95.

x Rimanóczy utca szenzációját képezik **Ujhelyi Rózához** érkezett eredeti párisi modell kalapok, ezek karácsonyi ocasio árban árusítatnak el Ujhelyi Rózánál, Rimanóczy utca 2 sz. Royal kávéházzal szemben.

x **Farkas-féle parkett-pasta** tükör fényessé varázsolja parkettjeit! Kilója 2-40 kor. fél kilós próbadoz 1-20 kor. Kapható: Farkas István Apolló Drogeriájában Nagyvárad. Rákóczi-ut (Fő-utca) 7. B. Fröhlich hentes üzlet mellett.

x **Érdekében áll mindenkinek pénzt megtakarítani** ha bevásárlást óhajt eszközölni a téli időnyre, előbb kereste fel az **Ungerleider Salamon** üzletét Szent János-utca 4. szám alatt, a hol férfi, női, gyermek trikók, lélekmelegítők, szövetek, kesztyűk, harisnyák, kamásnik, továbbá csipkék, szallagok, himzések mélyen leszállított árban beszerezhetők.

x **Aszódi Kossuth-utcai főüzlete és Rákóczi-uti Csokoládé király fióküzlete** (vigyázat, nem Bémer-tér) karácsonyi és cukorkavásárt rendez olcsó gyári árakban. 1 kilo friss szaloncukorka 1 kor. 80 fillér, 1 karácsonyi fára való finom élvezhető cukorka 2 korona. Ezer és ezerféle meglehető újdonságok, remek csokoládé alakok darabja 6 fillér Vidékre pontosan szállítók utánvétellel. Ajándékba meglehető szép valódi japán dobozok meglehető olcsó árban. Figyelmeztetem Nagyvárad előkelő közönségét, hogy Kugler Gerbeaud főlerakatom van és friss minőségben a közönség rendelkezésére áll budapesti árrakkal. Déligyümölcs-osztályomban a valódi francia datolya kilója 2 kor. 40 fillér, ládavételnél 2 kor. 20 fillér kilogrammonként.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad, Beöthy Ödön-utca 1. szám. Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a leggyorszerűbből a legdiszesebb kivitelig, tervek és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sűrkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelennek.

x **Két jögzás sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki **Nagy Sándor** férfi divatruha kereskedésében a **Zöldta-utcán**, passagé-kapu mellett.

x **Az erdélyi kereskedelmi és autómobilforgalmi r. t.** helybeni fiókja autómobilokban, pneumatikokban, valamint az összes autómobil-felszerelési és szükségleti cikkekben **Szilágyi Dezső-utca 6. szám** alatti (telefon 13-21.) telephelyen nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages **Körház-utca 6. szám** alatt (telefon 13-52.) van, hol úgy a helyi, mint az átutazó autómobilok a legideálisabb garaget találják és egyúttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x **Matyok Péter tambura zenekara a Korona-kávéházban.** Ma és minden este a Korona-kávéházban hangversenyez közönségükre **Matyok Péter** (Paganini) tambura zenekara teljesen újonnan szerződött tagokkal, a közkezdvelt társulat magán- és duett számokkal működik közre. A gazdagon összeállított műsorból kiemelendő a közkezdvelt **Gyöngyi** duett. A társulat tagjai: Kővári Rózika, Kővári Boriska, Simon Juliska, Kósa Böske és Juhász Ilonka énekesnők. Naponta változatos műsor. Kezdete este 8 órakor. Szabad bemenet. Szíves pártfogást kér Matyok Péter karmester.

* **Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 13 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

* **3 utcai szoba és mellékhelyiségből** álló lakás november hó 1-től kiadó, megtekinthető Schlauch-tér 30. hol a házmester nyújt bővebb felvilágosításokat. Lezámitoló és Jelzálogbank részvénytársaság.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076

x **Meghódította a hölgyeket** MLE JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

x **Csodaszép** mézédés **csemegeszőllő!** Legoemesebb hazai és tiroli **fajalmák!** Óriási tiroli **maróni.** Valódi debreczeni **pároskolbász.** Kítűnő fehér és piros **hegyi-borok!** **MERTZ NÁNDOR** csemegé-üzletében, Körös-utca, Telefon 448. sz.

x **Nagy játék vásár!** Értesítjük a t. közönséget, hogy elköltözés miatt óriási játék raktáromat, u m. francia babák, hintalovak, babakocsi, önműködő vasutak, gőzgépek, kinematograf, társasjátékok, Fröbel-féle kézimunkák, puskák, kardok, disztárgyak és plüsch árakban stb, az előirt árákból 20 százalék engedménnyel árusítjuk. Miért is mindenkinek érdeke bevásárlásait karácsonyi ajándékokban nálunk eszközölni. Tisztelettel Klein Vilmos és Társa, Rákóczi-ut 18. — 1914. február 1-től Szent László-tér, Sas-épület (volt Radó árunáz helyiségébe)

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Bazár épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szíves figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Méréselt árak. Nagy Sándor-u. 17.

x **Ezerféle játék** fiúknak, leányoknak, gyönyörű szép ajándéktárgyak, felnőtteknek ridikülök, manicűrök és fésű készletek nagy választékban kaphatók a **Párisi Bazárban** Sas alatt.

x **Kolonba járó cipők** 3 koronától kezdve női párti fél cipők minden színben 5 koronáért, női chevrau vagy boksz cipők 7 kor., férfi chevrau v. boksz cipők 8 kor., fiu boksz cipő 35—39 számig 7 kor., divatos kemény kalap 4 kor., calosr.ik, téli cipők, fehérművek, uri divatcikkek legolcsóbban beszerezhetők Feketénél, Szent János-utcán, Kis Pipa vendéglő mellett.

x **Ossi-tér 14. sz. házban** több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x **Kossuth-utca 2. sz. alatti** volt Szichta-féle üzlethelyiség 1914. május 1-től kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Szőllős-utca 12. sz. házban** több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

A legszebb

Karácsonyi kézimunkák

Tátray cégnél

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783.

Legszebb karácsonyi ajándék orvosoknak és ügyvédeknek

egy zománcztábla.

Készíti

Diósy Mihály

Telefon 839.

Telefon 839.

Valódi PERZSA szőnyegek

és legfinomabb kivitelű **CSIL-LÁROK** óriási választékban a Budapesti főüzletünkben megérkeztek. Meglehető **OLCSÓ ÁRAK** míg a készlet tart. Megtekinthető vételkényszer nélkül

vétel **STERNBERG** és eladás régiség, ékszer és műkereskedés **Szt. László-tér, Kishidfő.**

Fogak és fogsorok úgy kaucsukba mint aranyba fogtatva szájpadlás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

„The Roosevelt Schoe“
amerikai cipők
12.50 és 16.50 kizárólag

Reichard Dezső
cégnél

Rákóczi-ut Orsolya zárda
épületében kaphatók.

DECEMBER 31-IG!

Elsőrangn briliánt és arany ékszer ujdonságaimat kedvezményes karácsonyi áron adom el! ■■

Órákban és látszerészeti cikkekben feltűnő nagy választék. Szíves pártfogást kér

BOROS J.

Rákóczi-ut,

Korona gyógytár mellett.
Telefon: 778. szám.

DECEMBER 31-IG!

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Kedd: Hónapos szoba.
Szerda délután: Dolovai nábob leánya.
(Ifjusági előadás.) Este: Hónapos szoba.
Csütörtök: Zöld frakk.
Péntek: Zöld frakk.
Szombat: Zöld frakk.
Vasárnap délután: Udvöske; este: Tárjárás.

IRODALOM

A Vasárnapi Ujság december 14-iki száma pompás képeken mutatja be Trencsén város műemlékeit, a baromfiállítást, a kövendi unitárius templom régi díszítéseit. Szép képek vannak Hatvany Lajos új darabjának Magyar Színházi bemutatójáról, egy magyar katonatiszt Khinából küldött érdekes fölvételeket, Sebestyén Gyula egy ujonnan fölfedezett rovás-írást szöveget mutat be: Rudnyánszky Gyula haláláról cikk és arckép szól. Szépirodalmi olvasmányok: Rákosi Viktor új hosszabb novellája, Rudnyánszky Gyula és Radó Antai versei, Barta Lajos novellája, Grazia Deledda regénye. Egyéb közlemények: képek az Omge közgyűléséről, tripoliszi kép, divat-cikk képekkel s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjá-

ték, stb. — A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. sz.)

Uj Idők. Rudnyánszky Gyula, a mi nap elhunyt nagytehetségű költő legutolsó verse, a Jövel halál! az Uj Idők e heti számában jelenik meg. Ez a szám ezenfelül egész bokrétára való gyönyörű verset közöl mutatónak hetvenéves nagy költőnk, Kiss József új verseskötetéből, a mely legközelebb kerül a könyvpiacra. Biró Lajos társadalmi regénye, A szentlélek lovagja befejezéséhez közeledik. Szini Gyula és Szmrecsányi Béla elbeszélése, Krudy Gyula hangulatképe. Farkas Pál regényes rovata, egy magyar emigráns följegyzései, képek a Műcsarnok téli tárlatából, színházi bemutatókról egészítik ki a füzet tartalmát.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

Gyilkolt a cigánybíró.

A Tiszántul közölte annak idején elsőnek a berettyóújfalui cigánybíró kegyetlen gyilkos tettét. Balogh József a berettyóújfalui cigányoknak volt már hosszú időn át bírója. Szigorú kordában tartotta a cigány népet, meg is volt a nagy tekintélye közöttük.

Egyetlen haragosa volt Daróczy József, akivel állandó volt köztük a viszály.

Szeptember 25-én annyira ment köztük a viszály, hogy nyílt utcán nekiment Daróczy József a bírónak és összeverekedtek. A bírót csufosan megverte a haragosa. Balogh József feldühödve rohant be egy vaskereskedésbe, hogy majd megbosszulja a rajta esett szégyenteljes sérelmet. Revolvert vásárolt s az ismételt találkozásnál éles összeszólalkozás után a revolverrel agyonlőtte Daróczyt.

A nagyváradi esküdtbírósg tegnap kezdte tárgyalni a gyilkos cigánybíró ügyét Vámosy táblabíró elnöke alatt. Ítélet ma lesz.

TÁVIRÁTOK

Csernoch az autonomiáról.

Temesvár, dec. 15.

(Saját tud.) A hercegprimáshoz a temesvári Katholikus Népszövetség feliratot intézett a kath. autonómia tárgyában. A primás azt válaszolta, hogy reméli, miszerint a nagym. püspöki minél előbb elfog készülni a tervvel.

A görög lobogó dicsősége.

Athén, dec. 15.

Konstantin király vasárnap délelőtt sajtóközölgéssel tüzte ki a görög lobogót a kaneai Firka-erődre. Az ünnepségen a nagyhatalmak konzuljai is jelen voltak. A lakosság élénk ovációt rendezett. Az ünnepség során

101 ágyulövés dördült el. A király, Venizelosz miniszterelnök és a kamara elnöksége ma visszautazik Aténbe.

Katonaszabadító orvos.

Zombor, dec. 15.

(Saját tudósítónktól.) Hazai Samu miniszter rendeletére Szemző István főispán elmozdította állásától Thim Károly járásorvost katonaszabadítás miatt.

Beomlott alagut.

Psemnic, dec. 15.

A leghosszabb tunel beomlott s maga alá temetett egy személyvonatot. Öt halott van, 12-en súlyosan, 30-an könnyebben megsebesültek. A romokat sietve takarítják.

Gunyos kacagás.

Budapest, dec. 15.

(Saját tud.) A Forgalmi Bank mai közgyűlésén jóváhagyták a kormánnyal kötött 1.400.000 koronás szerződést. Mikor az elnök jelentette, hogy Kristóffy József lemond az igazgatósági tagságáról, gunyos kacagás tört ki. Uj igazgatósági tagok lettek dr. Bálint Lajos és Alazetta Miklós.

Bonyodalmak az osztrák kabinetben.

Bécs, dec. 15.

Az osztrák kormányban részleges válság ütött ki; Dlugosz miniszter, a galíciai miniszter lemond, mert ezzel kapcsolatban egy Rzeszówban tartott pártgyűlésen olyan leleplezést tett Stapinszki képviselőről, politikai ellenfeléről, amellyel a kormánynak is nagy kellemetlenséget okozott. Dlugosz miniszter megvádolta Stapinszkit, hogy az előbbi kormánytól fél millió koronát fogadott el választási célokra és egy lap előjaira, a mostani miniszterelnöktől, Stürgkh gróftól pedig hasonló célra negyvenezer koronát kapott.

Ezt pedig mint egy ellenzéki csoport vezetőjének, nem lett volna szabad elfogadnia. Elfogadott továbbá még sokat magánosoktól.

A nagy többség úgy szavazott, hogy Dlugosz nemcsak a kabinetben nem maradhat, hanem a pártból is ki kell lépnie.

Dlugosz miniszter a mai miniszteri tanácskozáson igazolni fogja Rzeszówban követett eljárását s egyúttal beadja lemondását. Stürgkh gróf miniszterelnök holnap kihallgatásra megy a királyhoz, hogy elterjesztést tegyen Dlugosz lemondásának elfogadása és utódjának kijelölése dolgában.

A mexikói felkelés leverése.

Newyork, dec. 15.

A kormánycsapatok Tampicóban teljesen leverték a felkelők haderejét. A csata egy óráig tartott, de rendkívül véres volt. A felkelők közül sok százán elesetek, a többiek Victoria felé menekültek.

NYILTÉR

Karácsonyra

mindenfajta fali és zseb-
órákat, ékszereket, ezüst
evőeszközöket

Ezüst cigaretta tárcákat
igen alkalmas ajándéktárgyak

SCHMUTZLERNÉL

nagyon olcsón szerezhetők be.

Ócska arany és
ezüst beváltás!

Regénycsarnok.

Modern Bar Kochba.

— Regény. —

Irta: Cseres Andor. 8.

A kékbeli paraszt ember előhuzta sal-
langos dohányzacskóját, pipáját kiverte, az-
után megtöme jófajta birkamósó kapado-
hánnyal, egy szál kénköves gyufával meg-
gyújtotta, nagyokat szit és mikor már jól
égett a dohány oda ment a szakasz ajta-
jához.

— Itt van még hely! — mondotta ka-
laplevéve és beült az egyik üres ülésre.

A kegyelmes ur mogorván nézett rá.

— Kérem, ez második osztály! — Kel-
lemetlenkedett dr Brinza.

A magyar előkotorásza dolmánya zse-
béből a jegyet és az ügyvédnek nyújtotta:

— Ez is arra jogosít! — mondotta, —
aztán meg hogy ebben a szakaszban do-
hányozni szabad, amint az imént láttam.

A kegyelmes ur elvörösödött.

— Itt ám urak vannak! — hetven-
kedett Tabán.

A dohányos ember bemutatkozott:

— Buzi Bálint vagyok, szolgálatára,
Somaházán főbíró vagyok és megyei viri-
lista, Budapestre utazom, hogy az idei ter-
mésemet eladjam, volna vagy úgy ötven
vaggonnal, ha javul az ára, sort keritenék a
többire is.

— Buzi Bálint uram! — mondá a ke-
gyelmes, — nő is van a társaságban.

A főbíró rá nézett a leányra, megesó-
válta a fejét, azután bodor füstöt eresztve a
pipájából, így felelt:

— Hm, hm! — az már más, hanem
hát az imént is volt, akkor türe! — majd
oda fordult a leányhoz és illedelmesen szó-
lott:

— Ha meg nem sérteném, kissasszony,
megengedi-e, hogy dohányozzam?

Az illedelmes kérésre a leány köhögve
felelte:

— Csak tessék, én kiállom!

Buzi Bálint mintha megszégyelte volna
magát, úgy halkan mondta:

— Igaz, ami igaz! — Ha megtette az
urak kedvéért, megteszi az enyémet is,
csak helyrevaló cseléd a kisasasszony!

Kiverte a szájából a pipát, kifordult
vele a folyosóra, leeresztette az ablakot, ki-
szórta a tartalmát, visszatért a helyére és
oda fordult a kegyelmes urhoz:

— Tisztelem becses személyét . . .

— Azt bizony nem tisztelte az imént
Buzi uram! — szólt oda Tabán.

A főbíró végig nézett az ügyvéden és
miután megköszönte a torkát vagy három-
szor, csak megint beszélt.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	839.—
Osztrák hitelrészvény	—	636.—
4%-os koronajáradék	—	83.20
Osztr. magy. államv.	—	713.50
Jelzálogbank	—	438.75
Leszámitoló és pénzváltó	—	527.—
Hazai bank	—	289.—
Magyar bank	—	537.75
Keresk. bank	—	3795.—
Rimamurányi	—	650.—
Salgótarjáni kőszén	—	747.50
M. Alt. Kőszénbánya	—	1023.—
Közuti vasut	—	631.75
Városi villamos	—	347.—
Adria	—	576.—
Atlantika	—	—

Gabona üzlet.

Októberi buza	—	11.—
Buza 1914. áprilisra	—	11.39
Októberi rozs	—	7.27
Áprilisi rozs (1914)	—	8.69
Októberi zab	—	7.93
Áprilisi zab (1914)	—	7.50—
Tengeri 1914 májusra	—	6.60—

SZERKESZTŐI
PÓSTÁJA

A karácsonyi ünnepi számba
szánt dolgozatokat szíveskedjenek t. munkatársaink leg-
később e hó 17-ig szerkesztőségünkbe beküldeni.

A szerkesztésért felelős.

Dr. VUCKSICS GYULA.

Aki hirdetni akar

még pedig eredménye-
sen, az forduljon a

"LEOPOLD"

hirdető vállalat

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körut 41.,

ahol hirdetések az
összes létező bel- és
külföldi hirdetőlapokban és
naplókban kiváló
szakértelemmel, lelki-
i-meretesen, pontosan
és szolid áron esz-
közlnek. Minden fel-
világosítás a t. c. hir-
detőknek díjmentesen.

A VIGADÓ

disztermében

Ma kedden és holnap szerdán.
Előadások este 6 és 9 órakor.

Nyárai Antal

fellépésével

ÚJ KINEMA-SZKECCS!

AZ

utolsó
bohém

Egy szerelem története 3 felvonás-
ban. Irta Harsányi Zsolt. Zenéjét
szerzette Vince Zsigmond. Rendező
Kertész Mihály.

SZEMÉLYEK:

Schrödert Gusztáv, gazdag magánzó	—	—	Bodonyi Béla
Ilonka, a leánya	—	—	Bedő Ilona
Gál Sándor, ügyvéd	—	—	Tury Elemér
István	—	—	Sipos Zoltán
Vér Tóni, színész	—	—	Nyárai Antal

Helyárak: 4 személyes páholy 14
kor. 5 személyes páholy 16 kor.
Páholyülés 4 korona. Zsölyve 3 kor.
Támlásszék 2 kor. Zártszék 1 kor.
Emeleti Zártszék és állóhely 60 fill.
Gyermekek 10 évesig és katonák
fél helyárakat fizetnek.

Jegyek elővételben: Hegedüs Hir-
lapiroda, Sipos tőzsde, Braun H
tőzsde Szent László-tér.

Ha nincs meglegedve

szabójával, mert drága vagy rossz szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnetfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák **24 óra alatt**. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

A legszórakoztatóbb

hangszereket szállítja

Wagner „Hangszer-Király“
Budapest, József-körút 15. (Telefon.)

A milánói, párisi és londoni kiállításon az első díjjal kitüntetve.

Hegedű, 16 drb. felszereléssel 12 korona.
Jogásztárogató, billentyűkkel 16 korona.
Kétsoros hangverseny harmonika 25 korona.
Beszélőgép, hatalmas hangú 40 korona.
Csodaréztrombita, erős, 6 korona.
V. rázsfuvola, ajándékkal 4 korona.
Javítási szakműhelyek!

Fényképes árjegyzék ingyen! Óvás! Ügyeljün a „Wagner“ névre és a 15. házszámra k

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes

pénztárszekrények (safes) bérbeadása

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlet félértéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

A jó bornak

nem kell ezéger

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kötő saját termésű borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvételnek.**

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszert, piperezappant, kozmetikai, arc- és kézápolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikába vágó cikkeket a legjobbjától a legjobbakat olcsóbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent **«illatszert és háztartási értesítőnk»** melyet ingyen és bérmentve küld: **«HEZ»** illatszert és háztartási cikkek szakszervelete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Kőfaragó-u. 7. sz.

Telefon 249.

Telefon 249.

Mezey János és Társa

NAGYVÁRAD, SZENT LÁSZLÓ-TÉR
ÉS TELEKI-UTCA SARKÁN

elismert szolid fűszer és csemege üzletében

megérkeztek
a friss őszi és téli árak

u. m.: angol theák, thea-rum, thea-sütemények. Déli és hazai gyümölcsök. I-ső rendű fűszerárak, főzelek és conservek. Mindennemű csemegék, csemegeborok, pezsgők, bel- és külföldi cognac, likőrök, cukorkák nagy választékban. Faj-kávékeverék, gyorspörkölnö megpörkölvé és meleg állapotban kiszolgálva. Őszi töltésti ásványvizek, forrás termékek, pontos méret, **jutányos ár**, tisztán kezelt árak, ildomos és gyors kiszolgálás.

Téli bevásárlásra legalkalmasabb forrás.

A n. érd. közönség szíves pártfogását kérjük tisztelettel

Mezey János és Társa

1 lit. 1903. évi pecsenye-bor 120 K.

Beleépési felhívás.

A Polgári Takarékos és Segély-Szövetkezet

Kossuth Lajos-utca 4. szám.

1914. január 1-én megnyitja
19-ik évtársulatát

Az igazgatóság ez uton felhívja Nagyvárad város és Biharvármegye t. közönségét az új évtársulatba való belépésre. A belépés tetszés szerinti számú törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 1 kor. fizetendő a szövetkezet pénztárába. **Vidéki tagok a befizetéseket postai csekk útján is eszközölhetik.** Az új évtársulat 3 évig tart, melynek eltelté után a tagok az általuk ekként megtakarított tőkét az elért haszoneredményben való arányos részesedés mellett megkapják.

A szövetkezet célja, hogy tagjainak a heti befizetésekből tőkét gyűjtsön és, hogy tagjai hitelének, keresetének és gazdálkodásának előmozdítása céljából nekik olcsó és kényelmes kölcsönöket nyújtson.

Kölcsönök adatainak:

a) a heti befizetések $\frac{9}{10}$ része erejéig minden további biztosíték nélkül;
b) ingatlanokra;
c) elegendő biztosítékot nyújtó kézi zálogra;

d) megfelelő kezesség mellett váltóra, kötelezvényre. A szövetkezetbe való belépés alkalmával törzsbetétenkint 50 fillér beiratási díj fizetendő és egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja törzsbetéti könyvecskéjét.

Az új évtársulatba belépők részére kölcsönök már most folyósítanak. **A kölcsönökről kiállított kötelezvények bélyeg- és illetégmentesek.**

A belépni szándékozók felkéretnek, hogy a felvétel iránt üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-utca 4. sz.) mielőbb jelentkezni szíveskedjenek.

Nagyvárad, 1913. december hó.

Tisztelettel

„A Polgári takarékos és segély-szövetkezet“ igazgatósága.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

évi lámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

$\frac{1}{4}$ lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelelő telefonja 55. sz.

NYERÉSEK TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Legszebb karácsonyfa díszek,

cukorkák, mandarin, narancs, **ananász**

és mindennemű dílgigyművelésük valamint Karácsonyfák és választékban és legjutányosabban beszerezhetőek

Özv. Kádár Jánosné

elsőrangú fűszer és csemege üzletében, kávé, tea, és rum közvetlen behozatal.

Fontos értesítés!

Tisztelettel értesítjük a nb. közönséget, hogy illatszer és háztartási üzletünket a folytonos emelkedő forgalom akadálytalan lebonyolítása céljából, kénytelenek voltunk tetemesen

megnagyobbítva áthelyezni:
Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7. szám alá, ahol ezentul mindennemű szakmánkba vágó igényeket továbbra is a legkifogástalanabbul elgíthetünk ki.

Figyelem! Tekintve, hogy reményünket, igen tisztelt vevőközönségünk b. pártfogásával minden tekintetben valóra váltotta, amit mi viszont méltóképen honorálni akarunk, elhatároztuk, hogy ezentul minden hónapban egy

ingyen bevásárlási napot rendezünk.

Mint hogy ezen ingyen nap feltételeit itt részletezni, helyszűke miatt, nem lehet. Kegyeskedjék erre vonatkozó részletes körlevelünket kérni, melyet a most megjelent 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnkkel együtt kívánatra bárhová, ingyen és bérmentve megküldünk. Címünk:

Parfumerie „Hez” illatszertár és háztartási cikkek szaküzlete, Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7. szám.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogeriákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA **Gegenüber dem Rudolfsplatz.** Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-pouder és **kölniviz-szappant,** ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az

eredeti minőség.

Kapható Nagy-Váradon: Farkas István és Darvas István drogeriájában.

Különvonat

a Félix-fürdőből
Várad-Velence
és Nagy-Várad
állomásra.

Október 1-től minden este **8:06** perckor külön vonat indul a Félix-fürdőből, minek következtében a városi kiránduló közönségnek a gyorfürdő igénybevételére teljes 3 óra áll rendelkezésére.

Indulás: Nagyváradról: délután **4 óra 28** perckor Várad-Velencéről. **4 óra 38** perckor. Érkezés a Félix-fürdőbe **5 óra 06** perckor. **Vissza-utazás** este **8 óra 06** perckor.

Fürdők, pihenők, folyosók, éttermek mindig fűtve. Meghülés teljesen kizárva. Bentlakóknak penzió-rendszer. Fürdés, lakás, élelmezés heti 56 koronától. Posta, távirat, telefon egész éven át nyitva.

Csúsz, károsodás, izületi lobok és mindennemű reumatikus bántalmaknál évszázadok óta a Félix-gyógyfürdő kén-szulfid forrásait kitűnő eredménnyel használják.

Karácsonyi cikkek mint kollekciónk,
diszek, mikulások
megérkeztek és kiárúsításuk

JANKY ANTAL UTÓDA

Szt. László-téri üzletében megkezdődött. **Karácsonya** (fenyő és luc) óriási mennyiségben, december hó közepétől kezdve kerül nagyban és kicsinyben eladásra. Mély tisztelettel:

Telefon
szám 8

JANKY ANTAL UTÓDA
(Cégtulajdonos: **Csatáry József.**)

Telefon
szám 8

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. é. közönséget, hogy papi és civil ruha tökéletességét áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel
VAJNOVSZKY KÁROLY
papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPITTATOTT 1898-BAN.

Kálvaria-utcán egy üres telek eladó.

Tisztelettel értesítjük a nagyra-
becsült megrendelőinket, hogy

**lakatos és gazdasági
gépműhelyünket
Lukács György-u. 14. sz. a.**

helyeztük át. Hol mindennemű lakatos
munkák és gépjavítások gyorsan és szak-
szerűen eszközöltnének. Kiváló tisztelettel

RUFF TESTVÉREK

Kereset minden helységben, saját ott-
honában. Könnü harisnyaköté-
ési munka. Prospektus ingyen.

Karl Wolf,

Wien, VII, Máriahilfer-strasse 82.

Büchler Márton

Nagyvárad legrégebbi butorkereskedője

**BUTORIPAR
VÁLLALATÁT**

Zöldfa-utca 17., I. em. alá helyezte,

hogy a 12—16 ezer korona boltbér
megtakarítása folytán vevőinek ennek
folytán a legolcsóbb árat nyújthassa.

☛ A címre kérem figyelni! ☛

Telefon az egész megyére 1-30.

Deutsch Simon

bútor-asztalos Ór-u. 6.

Elvállal olesó árban
háló-szoba-, ebédlő- és
szalon berendezéseket,
ugyszintén előszoba és
konyha berendezést.
Hívásra megje lenek.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos
és énekes könyv, díszes
vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda
részvénytársaságnál.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos
Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába
vágó új munkákat és javításo-
kat jutányos árban. Takarékos
tűzhelyek állandóan ráláron.
Költségvetést kívánatra küldök.

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,

fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén

házhoz szállítva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 4-20 K és 5 K.

Tarsoly és Riszto különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.